

styre2009dagen

Den nasjonale styredagen 15. oktober 2009

Styring i krisetid

BI HANDELSHØYSKOLEN

STYREAKADEMIET

www.styredagen.no

Arrangørene

Handelshøyskolen BI har Norges ledende styreforskningsmiljø. Det forplikter. BI ser det som en sentral samfunnsoppgave å bidra til en bedre styrepraksis i privat og offentlig virksomhet.

BI har etablert et eget forskningscenter for eierskapsforskning (www.bi.no/ccgr) som utvikler kunnskap som skal bidra til økt verdiskaping. BI har også gjennomført forskningsprogrammene "The Corporate Governance Program" og "The Value Creating Board", som har gitt ny styrefaglig innsikt gjennom bøker, doktorgradsarbeider, vitenskapelige artikler og formidling.

BI er opptatt av å bygge bro mellom forskning og praktisk relevans for næringsliv og samfunnsliv, både gjennom undervisning og brukerrettet forskningsformidling. BI

fagmiljø har i 2009 spilt en aktiv rolle i samfunnsdebatten om lov og rett i Aker.

BI tilbyr to spesialkurs i Styrekompetanse. Kursene gir kunnskap om sentrale problemstillinger i teori og praksis som gjør deltakerne bedre rustet til å utøve styrearbeid. BI har også utviklet det mer omfattende Master of Management-programmet "Det verdiskapende styret", som gjennomføres i løpet av et år.

Handelshøyskolen BI samarbeider med StyreAkademiet om å arrangere Den Nasjonale Styredagen.

Les mer på www.bi.no/forskning

STYREAKADEMIET

StyreAkademiet er en uavhengig medlemsorganisasjon med målsetting om å profesjonalisere styrearbeid og utvikle fagområdet styrearbeid.

Som medlemmer av foreningen kan opptas:

- Enkeltpersoner som er interessert i styrearbeid.
- Private og offentlige virksomheter og organisasjoner

Foreningen skal bidra til verdiskapende, fremtidsrettet, beslutsomt og etisk forsvarlig styrearbeid og ledelse gjennom å:

- Vekke forståelse og interesse for betydningen av et engasjert og profesjonelt styrearbeid
- Bidra til spredning av kompetanse i styrearbeid
- Utvikle medlemmenes kvalifikasjoner i styrearbeid
- Skape personlige nettverk blant foreningens medlemmer
- Være en naturlig møteplass for alle med interesse for styrearbeid
- Være høringsinstans i aktuelle saker som vedrører nasjonale føringer for styrearbeid

StyreAkademiet bygger sin virksomhet på Prinsipper for eierstyring og selskapsledelse (Corporate governance). StyreAkademiet samarbeider med de beste på området og Handelshøyskolen BI er en viktig samarbeidspartner både regionalt og nasjonalt.

StyreAkademiet ønsker å være nærmest mulig medlemmene og det er etablert regionforeninger i Oslo, Agder, Rogaland, Hordaland, Sogn og Fjordane, Nordmøre, Sunnmøre, Hedmark/Oppland og Sør-Trøndelag.

Som alle medlemsorganisasjoner er også StyreAkademiet avhengig av engasjerte og motiverte personer som ønsker å gjøre en innsats. Ønsker du å bli medlem eller starte et regionalt StyreAkademiet der du arbeider og bor, ta kontakt.

Les mer på www.styreakademiet.no

Styring i krisetid

StyreAkademiet og Handelshøyskolen BI arrangerer i år Den nasjonale styredagen for 10. gang, og har gleden av å invitere deg til Norges viktigste møteplass for alle som er opptatt av bedre styrepraksis!

Temaet for jubileumskonferansen er "Styring i krisetid". Vi er stolte over å presentere årets foredragsholdere som er levende opptatt av godt styrearbeid og som fra ulike vinkler bidrar med kunnskap og erfaring for å styrke arbeidet i styrerommet. Årets konferanseleder er kommunikasjonssjef i Utlendingsdirektoratet Bente E. Engesland.

Du vil møte følgende foredragsholdere:

- Ole Jacob Sunde har som styreleder i Schibsted opplevd omstillinger og endring på nært hold. Han vil i sitt innlegg vise hvordan kriser kan være kimen til fornyelse.
- Professor Øyvind Bøhren har gjennomført en studie av de unoterte aksjeselskapene i Norge. Hør ham fortelle om det rike selskapslivet som finnes utenfor Oslo Børs.
- Jonas Gaudernack og Håvard S. Abrahamsen i PwC vil gi råd om hvordan du som styremedlem bør gå frem for å sikre deg at du får tilstrekkelig og relevant informasjon inn på styrebordet.
- Gunvor Ulstein i Ulsteinkonsernet leder en familiebedrift som ser etter muligheter i et vanskelig marked.
- Hanne Lindbæk i teaterselskapet Ergo;ego vil innvie deltakerne i kunsten å velge væremåte.
- Hallstein Mørk har lang fartstid i Nokias styrekomiteer. Han vil gi deltakerne et innblikk i hvilke trender og utfordringer disse komiteene står overfor i globale selskaper.
- Ylva Lindberg i SIGLA vil se nærmere på hvordan styret opplever og forstår sine omgivelser.
- Er media en kanal eller en kannibal? Svaret får du i en ny, norsk undersøkelse om næringslivsledere og media utført av PwC og kommunikasjonsbyrået JKL Group.
- Kan det å styre et helseforetak beskrives som det umuliges kunst? Hanne Harlem forteller om utfordringene hun møter som styreleder i Helse Sør-Øst.

- Mette I. Wikborg i Nærings- og handelsdepartementet holder innlegg om statlig eierskap i praksis.
- Torger Reve vil sammen med konferanseleder ta et tilbakeblikk på de siste 10 år samt skue fremover mot de utfordringene styrene vil møte i årene som kommer.

Vel møtt på årets jubileumskonferanse!

Vennlig hilsen
Programkomiteen for styre2009dagen

*Gunnar Larssen, StyreAkademiet Oslo
Morten Berger, StyreAkademiet Agder
Wenche Fjørtoft, StyreAkademiet Landsforeningen
Audun Farbrot, Janne Log, Hilde Spæren og Hanne Cecilie Frid,
alle Handelshøyskolen BI*

Styre2008dagen

Program

Konferanseleder: **Bente E. Engesland**, kommunikasjonsdirektør, Utlendingsdirektoratet

08.00 Registrering, morgenkaffe og luftboller på Styretorget

08.45 StyreAkademiet ønsker velkommen på vegne av arrangørene og introduserer konferanseleder **Bente E. Engesland**

Kriser – kimen til fornyelse

Ole Jacob Sunde, styreleder, Schibsted, Stiftelsen Tinius, Formuesforvaltning ASA m.fl.

Eierstyring utenfor Oslo Børs: Viktig, utforsket og annerledes

Øyvind Bøhren, professor, Institutt for finansiell økonomi, Handelshøyskolen BI

Åpen post

Konferanseleder samtaler med innlederne

10.30 **Fruktbar pause på Styretorget**

11.00 **Er du styremedlem? Hvordan vet du om du får tilstrekkelig og relevant informasjon inn på styrebordet?**
Jonas Gaudernack, direktør, PwC, og **Håvard S. Abrahamsen**, partner og nasjonal leder, PwC

Å se etter muligheter i et vanskelig marked

Gunvor Ulstein, konsernsjef, Ulsteinkonsernet

Kunsten å velge væremåte

Hanne Lindbæk, skuespiller og gründer, Ergo;ego AS

12.20 **Tapas i tøffe tider serveres på Styretorget**

13.20 Trender og utfordringer for styrekomiteer i globale selskaper
Hallstein Mørk, Executive Vice President, Human Resources, Nokia Corporation

Styret og omverdensforståelse – sitter du ved bordet eller står du på menyen?
Ylva Lindberg, daglig leder, SIGLA as

Media – kanal eller kannibal?

PricewaterhouseCoopers (PwC) og kommunikasjonsbyrået JKL Group presenterer resultatene av ny, norsk undersøkelse om næringslivsledere og media.

Minidebatt/spørsmålsrunde ledet av Bente E. Engesland

14.50 Høstens grøde på Styretorget

15.20 Styring av helseforetakene – det umuliges kunst?
Hanne Harlem, styreleder, Helse Sør-Øst RHF

Statlig eierskap i praksis

Mette I. Wikborg, ekspedisjonssjef i Eierskapsavdelingen, Nærings- og handelsdepartementet

Styrearbeid før og nå – største endringer de siste 10 år og utfordringer fremover

Samtale mellom **Torger Reve**, professor, Institutt for strategi og logistikk, Handelshøyskolen BI, og konferanseleder **Bente E. Engesland**

16.45 Spikersuppe, samtaler og svingende toner på Styretorget sponset av

17.30 Konferanseslutt

Konferanseleder og foredragsholdere

Bente E. Engesland er kommunikasjonsdirektør i Utlendingsdirektoratet (UDI). Hun har mange års erfaring som redaktør og leder i sentrale norske mediehus. Engesland har vært sjefredaktør i kvinnemagasinet KK (2005-2008), programsjef, politisk redaktør og kommentator i NRK (1997-2004), journalist og leder av Aftenpostens politiske avdeling (1985-1997). Hun har også arbeidet som kommunikasjons-ekspert, dels selvstendig (Engesland Kommunikasjon&analyse) og i Burson-Marsteller. Engesland har jobbet mye med krisehåndtering og gjennomførte våren 2009 en analyse av styrelederens håndtering av finanskrisen som en del av et masterprogram på BI. Hun har styreverv i anti-korrupsjonsorganisasjonen Transparency International og Oslo T-banedrift. Engesland er utdannet cand.polit ved Universitetet i Oslo, med spesialisering i internasjonal politikk og Norges rolle som olje-energinasjon.

Ole Jacob Sunde er styreleder i bl.a. Schibsted, Stiftelsen Tinius og Formuesforvaltning. Han etablerte Formuesforvaltning AS i 2000 og er fortsatt hovedaksjonær i selskapet. Han grunnla Industrifinans Forvaltning ASA i 1983 og var daglig leder og største eier i dette selskapet til 2000. Han har tidligere vært konsulent i McKinsey & Co. (1980-83). Sunde er siviløkonom fra Université de Fribourg, Sveits 1976 og har studert ved Kellogg School of Management, Northwestern University (USA) 1980. Sunde ble utnevnt til Årets styreleder i 2006.

Øyvind Bøhren er professor i finansiell økonomi ved Handelshøyskolen BI med særlig plikt til å forske og undervise i eierstyring (corporate governance). Han leder Senter for Eierforskning, som finansierer og samordner en rekke studier av eierskap, styre og ledelse. De siste to årene har Bøhren analysert bedriftsøkonomi og eierstyring i norske uoterte bedrifter.

Jonas Gaudernack er direktør i PricewaterhouseCoopers i Oslo. Han har 11 års erfaring som revisor, rådgiver og spesialist innen corporate governance, risikostyring og internkontroll, inkludert internrevisjon. Han har erfaring fra en rekke bransjer, inkludert forsikring, telekom, kraft, it, venture capital, handel, offentlig sektor og shipping, hvor han har bistått med utvikling og implementering av risikostyrings- og internkontrollsystemer. Gaudernack avla høsten 2008 en doktorgrad i revisjon/internkontroll fra NHH, og er statsautorisert revisor og siviløkonom. Ved siden av direktørstillingen i PwC har Gaudernack en associate professor II stilling på NHH hvor han foreleser i internkontroll på Master i Regnskap og Revisjon (MRR).

Håvard S. Abrahamsen er partner i PricewaterhouseCoopers og leder for revisjonsvirksomheten i Norge, og har variert erfaring fra både børsnoterte foretak og andre større privateide selskaper innen en rekke forskjellige bransjer. Han har tidligere vært direktør og leder for Aksjeområdet ved Oslo Børs. Både ved Oslo Børs og i PwC har han arbeidet med sentrale emner innen corporate governance, og har skrevet flere artikler og holdt en rekke foredrag innen dette emnet. Håvard er utdannet siviløkonom og statsautorisert revisor.

Gunvor Ulstein har siden 1999 vært administrerende direktør i Ulstein Group ASA (tidl. UMHV ASA) og Ulstein Verft AS (1999 - 2003). I 2003 tiltrådte hun som konsernsjef for Ulstein Group og fortsatte samtidig som administrerende direktør for Ulstein Group ASA. Hun har utdanning fra blant annet Norges Handelshøyskole i Bergen (NHH), samt Universitetet i Bergen. Av arbeidserfaring har Gunvor Ulstein blant annet vært salgssjef ved Ulstein Bergen AS (motorfabrikk) og Trainee ved Columbia Shipmanagement på Kypros. I 2006 ble Ulstein utnevnt til Årets forretningskvinne og i 2008 Årets shippingnavn.

Din guide for ansvarlig eierstyring og selskapsledelse*

PricewaterhouseCoopers' guide for ansvarlig eierstyring og selskapsledelse er en praktisk rettet veiledning til hjelp for styremedlemmer og ledere i norske selskaper. Corporate governance, eller eierstyring og selskapsledelse, dreier seg om å etablere fornuftige retningslinjer som støtte til best mulig forvaltning av selskapets ressurser. I Norge er det overordnede ansvaret for selskapets virksomhet og utvikling plassert hos styret, og styrets rolle er derfor i denne sammenheng helt sentral og gis bred omtale.

Guiden inneholder også nyttige verktøy som sjekklister, eksempler på ulike instruksjoner mv som kan være til støtte og hjelp for ansvarlig eierstyring og selskapsledelse. For mer informasjon, se www.pwc.no eller kontakt:

Leif Arne Jensen
952 60 102, leif.a.jensen@no.pwc.com

Håvard S. Abrahamsen
952 60 779, haavard.abrahamsen@no.pwc.com

*connectedthinking

PRICEWATERHOUSECOOPERS

© 2009 PricewaterhouseCoopers. PricewaterhouseCoopers-navnet refererer til individuelle medlemsfirmaer tilknyttet den verdensomspennende PricewaterhouseCoopers-organisasjonen.

Foredragsholdere

Hanne Lindbæk er skuespiller og gründer i Ergo;ego AS og har siden 1993 opptrådt på de fleste av landets teatre, foruten roller i film og TV produksjoner. De siste 8 årene har hun startet og drevet teaterselskapet Ergo;ego AS. Disse leverer teaterkompetanse til arbeidslivet, for eksempel i form av performancetrening. Ergo;ego AS leverer jevnlig kurs i hele Europa, og Hanne ble nominert til "Årets grunder" for sin innsats i 2008.

Hallstein Mørk er Executive Vice President, Human Resources i Nokia Corporation og har arbeidet i Nokia siden 1999. Han har vært en del av toppledelsen i Nokia i hele perioden og har formelt sett vært Group Executive Board member i Nokia siden 2004. Han har vært sekretær for Nokia's "Personnel Committee" of the Board of Directors i 11 år. Han er utdannet diplomøkonom fra Handelshøyskolen BI, og var i hele 22 år tilknyttet Hewlett-Packard Corporation, senest som Managing Director of European Multicountry Region. I dag har Mørk i Nokia Corporation globalt ansvar for all HR-aktivitet inkludert utvikling av ansatte, ledelse- og ledelsesutvikling, bemanning og globalt mangfold.

Ylva Lindberg er gründer og daglig leder i SIGLA, et rådgivningsselskap som jobber med etikk og samfunnsansvar i næringslivet. Hun har tidligere jobbet som konsulent i McKinsey & Company, markedsjef i Orkla og aksjeanalytiker i KLP Kapitalforvaltning. Hun har bred kompetanse innen strategi, samfunnsansvar og markedsføring fra Skandinavia og Russland. Ylva er utdannet i filosofi, politikk og økonomi fra Oxford University og sitter i tre styrer, blant annet i økoturisme-selskapet Basecamp Explorer og som styreleder i WWF-Norge.

Hanne Harlem er styreleder i Helse Sør-Øst RHF. Hun er utdannet Cand.jur fra Oslo med spesialfagsavhandling i kontrakts- og petroleumsrett. Hun har bred arbeidserfaring, blant annet som

advokatfullmektig hos Regjeringsadvokaten, byråd for barn og utdanning, Oslo kommune og som universitetsdirektør ved Universitetet i Oslo. I perioden 2000-2001 var Harlem justisminister. Hun har hatt flere styreverv, blant annet i NHO, Ullevål sykehus HF og Oslo byfornyelse AS. Harlem er styremedlem i Aker ASA, Hafslund ASA og Handelshøyskolen BI. Hun er også med i bedriftsforsamlingen i Telenor og i Valgkomiteen PGS ASA.

Mette I. Wikborg er ekspedisjonssjef i Nærings- og handelsdepartementet. Hun er utdannet samfunnsøkonom fra Universitetet i Oslo, der hun også har jobbet som universitetslektor. Wikborg har vært ved Harvard University som Fulbright-stipendiat, og har bakgrunn som rådgiver i Finansdepartementet og konsulent i McKinsey & Company. Fra 2002 til 2003 var Wikborg medlem av Skauge-utvalget som utarbeidet forslag til ny skattereform. Hun har tidligere ledet Avdeling for forskning og innovasjonspolitik i Nærings- og handelsdepartementet og har siden april 2008 ledet Eierskapsavdelingen samme sted.

Torger Reve er professor i internasjonal strategi ved Handelshøyskolen BI og innehaver av Skibsreder Tom Wilhelmsens stiftelses gaveprofessorat. Han er også leder for Maritimt senter på Handelshøyskolen BI. Reve har sin doktorgrad fra Kellogg Graduate School of Management ved Northwestern University. Reve var rektor ved BI i perioden fra 1997 til 2005 og han har publisert en rekke artikler og bøker. Han har hatt en rekke styreverv i offentlige og private virksomheter og er nå styremedlem i Ekornes ASA og Simula og styreleder i Strømmestiftelsen.

Morten Huse
og Arild Inge Sjøland

STYRELEDELSE:

STYRET SOM TEAM OG
PROSESSORIENTERT STYREARBEID

Viser hvordan styret kan fungere
som et team som skal bidra til verdiskaping.

ISBN: 978-82-450-0588-2
Kr 310,- | 215 sider

Arne Selvik

STYREVERDEN

Peker på hvordan det som før var skjult
nå er blitt mer transparent, og hvilke sider
ved styrenes arbeid som fortsatt er skjult.

ISBN: 978-82-450-0407-6
Kr 229,- | 153 sider

FAGBOKFORLAGET

www.fagbokforlaget.no > ordretelefon: 55 38 88 00

Er bedriften din på jakt etter et nytt styre- medlem?

Norges Juristforbund har utviklet et eget
nettsted der du kan gå inn og søke i data-
basen etter kvinnelige jurister som har den
nødvendige kompetanse for et styreverv.
Her finner du alle opplysninger om
den enkeltes yrkesbakgrunn og
ledelseserfaring.

*Ønsker du hjelp? Kontakt
Norges Juristforbund
på telefon 22 03 50 50.*

JUSTITIAS
DOTRE

www.kvinneristyret.no

Verktøyet for

implementering
og oppfølging av
selskapets
strategi

Conductor
www.orchestration.no

ISCO Group

IIC Partners

EXECUTIVE SEARCH WORLDWIDE

kompetanse
&
konkurranseskraft

www.iscogroup.no

Rikt selskapsliv utenfor børsen

Aksjeselskapene utenfor børsen bidrar til større verdiskaping enn selskapene på Oslo Børs. Børsselskapene utgjør bare toppen av isfjellet, fastslår BI-forskerne Janis Berzins og Øyvind Bøhren.

Tekst: Audun Farbrot, fagsjef forskningskommunikasjon ved BI, audun.farbrot@bi.no

Hvis vi ser for oss den samlede sysselsettingen i norske aksjeselskaper som et isfjell, er det stort sett de børsnoterte aksjeselskapene som stikker over isflaten.

Under vannflaten finner vi de mange unoterte aksjeselskapene.

Isfjellmetaforen passer også for kunnskapsnivået om aksjeselskaper. Mange har undersøkt forhold over vannflaten. Nesten ingen har studert det som skjer under vann, der den største delen av aktiviteten foregår.

Det gjelder ikke bare i Norge, men også i den øvrige verden.

Det konstaterer førsteamanuensis Janis Berzins og professor Øyvind Bøhren ved Senter for eierforskning ved Handelshøyskolen BI. Berzins og Bøhren har gjennomført en studie av forholdene under vannflaten for å få en oversikt over de unoterte aksjeselskapene i Norge. Resultatene av studien er publisert i årsrapporten Statens Eierberetning 2007, utgitt av Nærings- og Handelsdepartementet.

Minst dobbelt så stor

Det blir stadig flere aksjeselskaper i Norge. I 1994 var det rundt regnet 100 000 aksjeselskaper i Norge. I 2005 hadde antall norske aksjeselskaper økt med hele 80 prosent til 180 000 aksjeselskaper.

Berzins og Bøhren har gjennomført en studie av et utvalg på rundt 80 000 aksjeselskaper der det foreligger gode data om bedriftsøkonomi og eierstyring.

BI-forskerne dokumenterer et usedvanlig rikt selskapsliv utenfor Oslo Børs og dermed også mye av finanspressens søkelys. For hvert børsnotert aksjeselskap finnes det ikke mindre enn 500 unoterte aksjeselskaper.

Det er mer enn fire ganger så mange sysselsatte i de unoterte selskapene som i den børsnoterte sektoren. Den unoterte sektoren er nesten dobbelt så stor som de noterte aksjeselskapene målt etter omsetning eller eiendeler.

Artikkelen fortsetter på side 12

Trenger ditt styre nye medlemmer?

I Innovasjon Norge arbeider mennesker som har kunnskap og internasjonal kompetanse slik at en idé kan bli en forretningssuksess. Med kontorer i alle fylker og i 30 land over hele verden er det lett å komme i kontakt med oss.

Innovasjon Norge vil bidra til profesjonalitet i styrerommene.

I styrekandidatbasen vår finner du CV til over 2 200 kvinner og menn med høy kompetanse i styrearbeid. Mer enn 80 % av dem har både leder- og styreerfaring.

Innovasjon Norge

Pb. 448 Sentrum, 0104 Oslo

T: 22 00 25 00 F: 22 00 25 01

E: post@innovasjon norge.no

www.styrekandidater.no

Foto: Jan Ulleharre/Innovasjon Norge

Vi gir lokale ideer globale muligheter

– Unotert sektor er altså 2-4 ganger større enn notert sektor uansett størrelsesmål, fremholder Berzins og Bøhren.

Det er ikke slik at unoterte aksjeselskaper alltid er små. Riktignok er det typiske selskapet på Oslo Børs 100 ganger større enn et utenfor børsen. Men det finnes langt flere store unoterte selskaper enn noterte.

Dersom vi setter grensen for en stor bedrift til mer enn 100 ansatte, hadde vi i 2005 rundt 1000 store bedrifter i Norge. Kun 100 av disse var børsnoterte, viser BI-studien.

Unoterte selskaper er annerledes

Finansforskerne dokumenterer i sin studie at det er stor forskjell på eierstrukturen i unoterte selskaper og i børsnoterte aksjeselskaper.

I de børsnoterte aksjeselskapene har største eier i gjennomsnitt 25 prosent av aksjene i selskapet. De tre største eierne i børselskapene eier samlet ca. 43 prosent av aksjene i selskapet.

For de unoterte selskapene er historien en helt annen: Største eier har i snitt så mye som 70 prosent av aksjene, mens selskapets tre største eiere kontrollerer 95 prosent av selskapene.

Eiermakten er altså mer konsentrert i de unoterte selskapene. Jo høyere eierandel, desto større makt over selskapet og desto større insentiver til aktiv eierstyring. Bildet er det samme for både store og små unoterte aksjeselskaper.

Det er også klare forskjeller på eiertyper i børselskaper og unoterte selskaper. I de unoterte selskapene er det personer som er de dominerende eierne med 77 prosent av aksjene i snitt. For børselskapene er det i hovedsak andre selskaper, og ikke personer, som er eiere.

Personer eier i snitt kun 18 prosent av aksjene i selskaper notert på Oslo Børs, mens norske institusjonelle og industrielle eiere har mer enn halvparten (52 prosent) av aksjene.

Forskjellige styringsutfordringer

For di eierstrukturen er annerledes i de unoterte selskapene, står de overfor helt andre eierutfordringer. – Det betyr imidlertid ikke at de er enklere, understreker Berzins og Bøhren.

De tegner opp to grunnleggende styringsproblemer for aksjeselskaper:

1) Interessekonflikter mellom eiere og ledere. Problemet oppstår når eierskap og kontroll skiller lag ved at eierne delegerer makt til en ledelse med svake lønnsinsentiver. Problemet er større jo lavere eierkonsentrasjon, jo mer av eierskapet som utøves indirekte og jo mer eierne er fraværende i styrerommet.

2) Interessekonflikter mellom eiere, - særlig mellom svake og sterke eiere. Problemet oppstår når sterke eiere forsyner seg av felleseid bedrift på bekostning av svake eiere. Dette problemer er større med høyere eierkonsentrasjon og jo mer dominerende den store eieren er i styret og ledelsen.

– Unoterte selskaper unngår det første eierstyringsproblemet (konflikter mellom eiere og ledere), men er tilsvarende mer utsatt for det andre eierstyringsproblemet (konflikter eierne i mellom), hevder Berzins og Bøhren.

BI-forsker Janis Berzins

BI-forsker Øyvind Bøhren

Kvinnefaktoren i styrene

Flere kvinner i styrene kan bidra til økt fokus på bedriftens samfunnsansvar og styrets kontrolloppgaver. Men ikke nødvendigvis mer kreativitet, viser ny studie fra BI.

Tekst: Audun Farbrot, fagsjef forskningskommunikasjon ved BI, audun.farbrot@bi.no

Verdiskapende styrer

Gjennom de siste årene har kvinner spilt en stadig mer sentral rolle også i næringslivet. På et felt har Norge gått foran, og lovfestet 40 prosent representasjon av både kvinner og menn i styrene i allmennaksjeselskapene (ASA-selskapene).

Før loven ble innført, lå kvinneandelen i disse selskapene på beskjedne seks prosent. I dag er mer enn fire av ti styreplasser i allmennaksjeselskapene besatt av kvinner. Det er verdt å merke seg at også selskaper som ikke omfattes av loven, har hentet inn flere kvinner i sine styrer. Det har gitt en formidabel vekst i antall kvinnelige styremedlemmer i norske virksomheter.

– Kvinnene er blitt mer synlige, og har bevist at de kan gjøre en god jobb i styrene. Det finnes mange kvalifiserte kvinner, og de får stadig mer erfaring, sier professor Morten Huse ved Handelshøyskolen BI.

Han har gjennom mer enn 20 år forsket på verdiskaping i norske og internasjonale styrer, og har utgitt en rekke bøker og vitenskapelige artikler om temaet.

Lærdommene fra Norge

Hva skjer når stadig flere kvinner går inn i styreverrommene? Fører økt mangfold til mer effektivt styrearbeid? På hvilken måte endrer kvinnene styrearbeidet? Kan det tenkes at økt kvinneandel gir mer kreative diskusjoner i styreverrommet? Blir styrene flinkere med sine strategidiskusjoner? Skjerper kvinnene styrets kontrollfunksjoner? Blir bedriftene mer bevisste på sitt samfunnsansvar?

Morten Huse har sammen med Sabina Tacheva Nielsen og Inger Marie Hagen gjennomført en omfattende studie blant 840 styremedlemmer våren 2006 for å se på styrekvinnenes bidrag til mer effektivt styrearbeid.

Resultater fra studiene presenteres nå i tidsskriftet Journal of Business Ethics.

Artikkelen fortsetter på neste side

Forts. fra foregående side

Fokus på bedriftens samfunnsansvar

Det store kvinnetoget inn i norske bedriftsstyrer har så langt ikke ført til revolusjonerende endringer, verken på godt eller vondt, skal vi tro forskerne. Flere kvinner gir i seg selv ikke de store endringene i styrearbeidet.

– Skal kvinner gjøre en forskjell, må de ta med seg genuint mangfold og forskjellighet inn i styrerommet. Og styret må evne å ta i bruk og utnytte det økte mangfoldet. Det er ingen selvfølge, understreker Morten Huse.

Styreforskerne finner at økt kvinneandel i styrene gir større fokus på styrets kontrolloppgaver og arbeidet med bedriftens samfunnsansvar (Corporate Social Responsibility). Og det er jo godt nytt i disse økonomiske krisetider der stadig flere er kritiske

til hvordan de store internasjonale bedriftene opererer. Også på et annet område kan kvinner bidra til bedre styrearbeid – når styret skal ta for seg virksomhetens strategi. Morten Huse & Co finner derimot ikke at økt kvinneandel i seg selv har ført til mer kreative diskusjoner i styrerommene.

Så langt er det ingen grunn til å la seg skremme av erfaringene fra det norske styreeksperimentet. Snarere tvert i mot.

Referanse:

Huse, Morten, Nielsen, Sabina Tacheva og Hagen, Inger Marie (2009): *Women and Employee-Elected Board Members, and Their Contributions to Board Control Tasks. Journal of Business Ethics.*

BI-forsker Morten Huse

ergo;ego

Teaterselskapet Ergo;ego har spesialisert seg på å dele teaterets kompetanse med andre yrkesgrupper. Skuespillerne er spesialtrente i å overføre verktøy og metoder fra teaterets verden til andre yrkessammenhenger på en morsom, lærerik og effektiv måte. Dette har lenge vært et veldig populært og godt dokumentert fenomen i utlandet, og etter hvert har også Norge kommet etter. Ikke minst takket være Ergo;ego, som i dag regnes som den ledende aktøren på området. De senere årene har Ergo;ego vært på scenen i 15 land i Europa foruten USA og Asia.

www.ergoego.no

Praktiske opplysninger

TID

Torsdag 15. oktober 2009
kl 08.45 - kl 17.30 (inkl. mingling på Styretorget direkte etter det faglige programmet)
Registrering og morgenkaffe fra kl. 08.00.

STED

Handelshøyskolen BI
Nydalsveien 37, 0484 Oslo
Telefon 46 41 00 17

PRISER

Deltakerpris kr 3.950,- pr. person (eks. mva). Dokumentasjonen vil være tilgjengelig for deltakerne på vår nettside i etterkant av konferansen.

RABATTER

Deltakeravgift for medlemmer av StyreAkademiet og BI Alumni/nåværende BI-student: kr 3.160,- (eks. mva).

BEKREFTELSE

Vi minner om at påmeldingen er bindende. Eventuell avmelding må skje skriftlig til event@bi.no. Ved avmelding mer enn to uker før arrangementet belastes 50 % av avgiften. Ved avmelding denne dato eller senere belastes hele avgiften. Ved eventuelt frafall kan en annen person fra bedriften delta og vi ber om at dette meddeles skriftlig til event@bi.no.

INFORMASJON OM PÅMELDING OG PROGRAM

For spørsmål vedrørende påmelding, ta kontakt med BI Konferanseavdelingen, tlf 46 41 00 17 eller e-post til event@bi.no. Dersom du har spørsmål knyttet til programmet, kan du kontakte prosjektkoordinator Hanne Cecilie Frid, tlf 46 41 02 96 eller e-post hanne.c.frid@bi.no.

OVERNATTING

Vi har avtale med Radisson SAS Hotel Nydalen, som gjelder frem til 11. september. For reservasjon ring tlf 23 26 30 00 og oppgi referanse KK/10HBI14.

SLIK KOMMER DU TIL BI I OSLO

BI har en sentral plassering i Nydalen. Bygget ligger på nedsiden av Store ringvei (Ring 3).

- T-bane: Vestgående linje 4 Ringen og linje 5 Storo. Østgående linje 6 Ringen
- Buss: Linje 23, 30, 37 og 58
- Parkering: Det er avgiftsbelagte parkeringsplasser i området.

UTSTILLING PÅ STYRETORGET

Det er anledning til å delta med utstilling på styre2009dagen. Kontakt utstillersvarlig Kjetil Hovda på tlf 33 33 04 68, mob: 91 59 56 30 eller e-post: kjhovda@online.no.

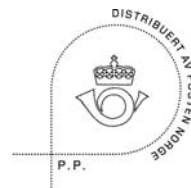
MÅLGRUPPE

styre2009dagen er en møteplass for alle som er opptatt av godt styrearbeid. Møteplassen henvender seg til aktive styreledere og styremedlemmer, alle som har ambisjoner og ønske om å gå inn i styreverv, ledere, profesjonelle tjenesteleverandører (for eksempel konsulenter, advokater, revisorer), eiere, investorer, politikere, analytikere og media.

Påmelding:
www.styredagen.no

B ØKONOMI
ÉCONOMIQUE

Returadresse:
Handelshøyskolen BI, 0442 Oslo

Velkommen til styre2009dagen!

Arrangørene

BI HANDELSHØYSKOLEN

STYREAKADEMIET

Hovedsponsor:

PRICEWATERHOUSECOOPERS